

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคอุตสาหกรรม

ด้วย มอก.๙๙๙๙ แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม

ทศพนธ์ นรทัศน์
hs4hnl@gmail.com
นักวิชาการอิสระ

บทนำ

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระยะที่ผ่านมา ได้สะท้อนความสำเร็จออกมาอย่างเด่นชัดในภาคเกษตรกรรมและชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำเกษตรกรรมตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งในรูปแบบของกลุ่มเกษตรกร หรือเกษตรกรรายบุคคล ส่งผลให้คนส่วนใหญ่ในสังคมเข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของเกษตรกรรมและชนบท โกลดตัวของสังคมเมือง ทำให้การประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรมไม่เป็นที่แพร่หลาย และมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ด้วยความเข้าใจที่แตกต่างกัน ซึ่งโดยแท้จริงแล้วปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งแนวคิดและแนวทางในการดำเนินชีวิตให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนได้ในทุกระดับและทุกสาขาความชำนาญ ตั้งแต่ระดับองค์กร บริษัท ผู้บริหาร ตลอดจนพนักงาน โดยการสร้างความสมดุลให้แก่ธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาองค์กรธุรกิจที่สร้างสรรค์ทำให้เกิดผลกำไรที่ยั่งยืนและมีความสุขร่วมกันทั้งในธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของภูมิคุ้มกันในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาล ที่มีจุดมุ่งหมายพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศไทยให้เป็นเศรษฐกิจดุลยภาพและยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งองค์กรในห่วงโซ่อุปทาน มีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีแนวคิดเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยที่องค์กรต่างๆ สามารถกำหนดวิธีการปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ คือ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคง เติบโตได้อย่างยั่งยืน และมีความสุขพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งความไม่แน่นอน ในด้านต่างๆ ได้แก่ สังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมือง และกฎระเบียบ กระทรวงอุตสาหกรรม จึงกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม **แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม** ขึ้น สอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **สู่ ๒ ทศวรรษหน้า**” ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ภาคธุรกิจเอกชนมีความรู้ความเข้าใจ ทศนคติที่ดี ตระหนัก และศรัทธาต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจโดยมีการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า มีการบริหารจัดการที่ดี สามารถปรับตัวสู่ความสมดุล สามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (*เศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจจึงมีความเป็นพลวัตรตามกระแสการเปลี่ยนแปลง*)

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม มาตรฐานเลขที่ มอก. ๙๙๙๙ เล่ม ๑-๒๕๕๖

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม (มอก. ๙๙๙๙) มาตรฐานเลขที่ มอก. ๙๙๙๙ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งองค์กรในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานของตนให้มีความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน และสมาชิกหน่วยงานมีความสุข^๑ โดยมาตรฐาน มอก. ๙๙๙๙ มีรายละเอียดดังนี้

มอก. ๙๙๙๙ เล่ม ๑-๒๕๕๖^๒

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม

๑. ขอบข่าย

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด บทนิยาม หลักการ แนวทางเกี่ยวกับองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง ภาคอุตสาหกรรม และแนวทางการบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมทั่วทั้งองค์กร สำหรับองค์กรภาคอุตสาหกรรมทุกประเภท ขนาด และที่ตั้ง เพื่อ

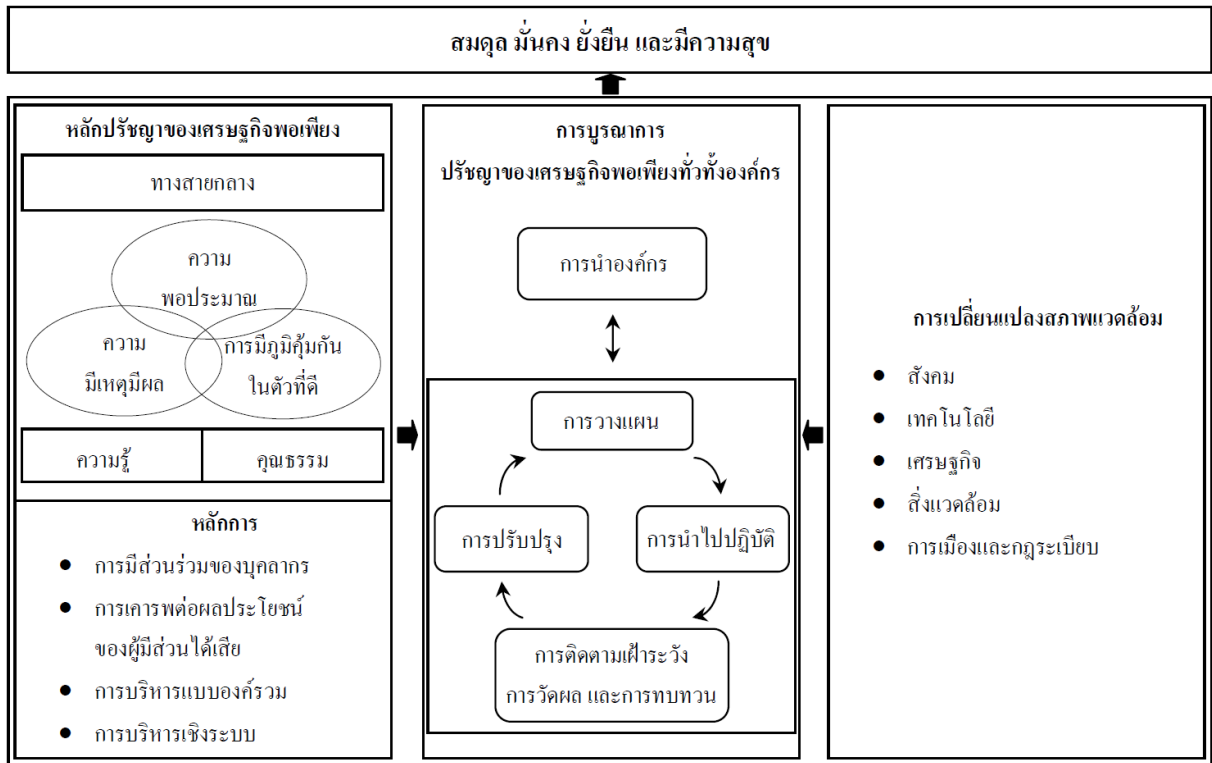
- (๑) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรและองค์กร ให้มีการบริหารจัดการและการดำเนินงาน โดยยึดหลักการของมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคง เติบโตได้อย่างยั่งยืน และมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งความไม่แน่นอน
- (๒) แสดงให้เห็นความสามารถในการบริหารองค์กรที่สะท้อนถึงการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ ไม่ใช่มาตรฐานระบบการจัดการ และไม่มีจุดมุ่งหมายให้นำไปใช้เพื่อการรับรอง

ภาพรวมของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ภาคอุตสาหกรรม ดังแสดงในรูปที่ ๑

^๑ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (๒๕๕๖). ก.อุตสาหกรรม เปิดตัว มอก. ๙๙๙๙ แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.tisi.go.th/tisi-news-list/item/2961-9999.html>. (วันที่ค้นข้อมูล: ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖)

^๒ คำนวณโพลเอกสารฉบับเต็มได้ที่ www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2556/E/044/3.PDF หรือ http://afdc-ict.rtarf.mi.th/afdcintra/tisi/fulltext/TIS9999_1-2556.pdf

รูปที่ ๑ ภาพรวมของมาตรฐานแนวทางการเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม
(ข้อ ๑.)

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ การดำเนินธุรกิจตามทางสายกลาง (middle path) หมายถึง การดำเนินธุรกิจที่ไม่สุดโต่งในการแสวงหากำไร คำนี้ถึงผลกระทบต่อการพัฒนาด้านสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรม มองความคุ้มค่าของสิ่งที่กระทำ ทั้งที่มีและไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดำเนินการด้วยความประหยัดและเรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด
- ๒.๒ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (self-immunity) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งความไม่แน่นอน ในด้านสังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมืองและกฎระเบียบ โดยคำนึงถึงเหตุการณ์และผลในปัจจุบัน และความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล
- ๒.๓ ความพอประมาณ (moderation) หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไป ในมิติต่างๆ ของการกระทำ หรือความพอใจในสิ่งที่สมควร ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่น้อยเกินไปจนก่อให้เกิดความขัดสน และไม่มากเกินไป จนก่อให้เกิดความเสียหายและความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น
- ๒.๔ ความพอเพียง (sufficiency) หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก

- ๒.๕ ความมีเหตุมีผล (reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณในมิติต่างๆ ที่เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุ ปัจจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบและถูกต้อง
- ๒.๖ ความสุข (happiness) หมายถึง ปรารถนาดีต่อกัน อนุเคราะห์กันและกัน ความยินดี และความสงบ
- ๒.๗ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (philosophy of sufficiency economy) หมายถึง ปรัชญาซึ่งถึงแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์
- ๒.๘ เศรษฐกิจพอเพียง (sufficiency economy) หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง (self sufficiency) อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของตนเองให้ดีก่อน คือ ให้ตนเองสามารถอยู่ได้อย่างพอกินพอใช้ มิได้มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว

๓. หลักการ

ในการนำมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมไปปฏิบัติ องค์กรควรพิจารณาหลักการของมาตรฐานนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรและองค์กร อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล มีความมั่นคง เติบโตได้อย่างยั่งยืน และมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งความไม่แน่นอน

๓.๑ การมีส่วนร่วมของบุคลากร (involvement of people)

หลักการ คือ บุคลากรทุกระดับเป็นหัวใจสำคัญขององค์กร และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของบุคลากรจะทำให้สามารถใช้ความรู้ความสามารถเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร

องค์กรควร

(๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของบุคลากรในการ ปรับปรุงประสิทธิผลและประสิทธิภาพขององค์กร

(๒) ทำให้มั่นใจว่าบุคลากรมีความรู้ความสามารถเพียงพอสำหรับความต้องการทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๓.๒ การเคารพต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย (respect for stakeholder interests)

หลักการ คือ องค์กรควรเคารพ พิจารณา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย

องค์กรควร

(๑) ชูฟังผู้มีส่วนได้เสีย

(๒) ยอมรับและเอาใจใส่ในเรื่องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งสิทธิตามกฎหมาย และตอบสนองต่อข้อกังวลของผู้มีส่วนได้เสีย

๓.๓ การบริหารแบบองค์รวม (holistic management)

หลักการ คือ การบริหารแบบองค์รวมสามารถช่วยในการพัฒนาวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนของอนาคตที่ต้องการ

องค์กรควร

- (๑) มองอย่างครบวงจรโดยคิดอย่างเป็นระบบ ทั้งในเรื่อง การนำองค์กร การวางแผน การมุ่งเน้นลูกค้า บุคลากร สารสนเทศ กระบวนการ และผลลัพธ์ทางธุรกิจ
- (๒) คำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรและประโยชน์ของส่วนรวม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๓.๔ การบริหารเชิงระบบ (system approach to management)

หลักการ คือ องค์กรควรซึ่งบ่ง ทำความเข้าใจ และบริหารจัดการกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้เป็นระบบที่จะช่วยให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

องค์กรควร

- (๑) พิจารณาประสิทธิผลและประสิทธิภาพในภาพรวมของระบบที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ ข้อมูลป้อนกลับ และสภาพแวดล้อม
- (๒) พิจารณาให้ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์กร การกำกับดูแล และการควบคุม

๔. แนวทางเกี่ยวกับองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม

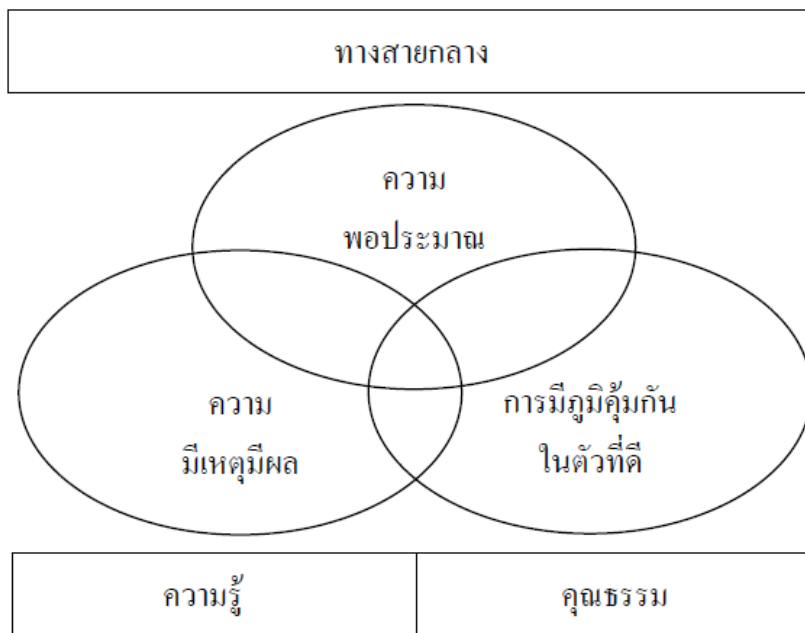
๔.๑ ทัวไป

ในการนำมามาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมไปปฏิบัติ องค์กรควรพิจารณาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการเสริมสร้างให้บุคลากรในองค์กรมีจิตสำนึกในคุณธรรม มีพื้นฐานจิตใจหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติตน รวมทั้งการตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง

องค์ประกอบสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- (๑) ความพอประมาณ
- (๒) ความมีเหตุมีผล
- (๓) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- (๔) ความรู้ (knowledge)
- (๕) คุณธรรม (ethics)

เพื่อให้องค์กรมีการดำเนินธุรกิจตามทางสายกลาง ดังแสดงในรูปที่ ๒

รูปที่ ๒ องค์ประกอบสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(ข้อ ๔.๑)

๔.๒ ความพอประมาณ

องค์กรควรคำนึงถึงความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป จนเกิดความทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น

๔.๓ ความมีเหตุมีผล

องค์กรควรตัดสินใจดำเนินการอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถ่วงถ่วง และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ รู้จักเลือกนำสิ่งที่ดี และเหมาะสมมาประยุกต์ใช้

๔.๔ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

องค์กรควรมีการเตรียมตัวให้พร้อมทั้งบุคลากรและองค์กร เพื่อรองรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมด้านสังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมืองและกฎระเบียบ ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งความไม่แน่นอน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล เพื่อให้สามารถปรับตัว แสวงหาโอกาส และรับมือได้อย่างทันที่

๔.๕ ความรู้

องค์กรควรนำหลักวิชาและความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ทั้งในขั้นการวางแผนและปฏิบัติ ด้วยความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และความระมัดระวังในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติทุกขั้นตอน

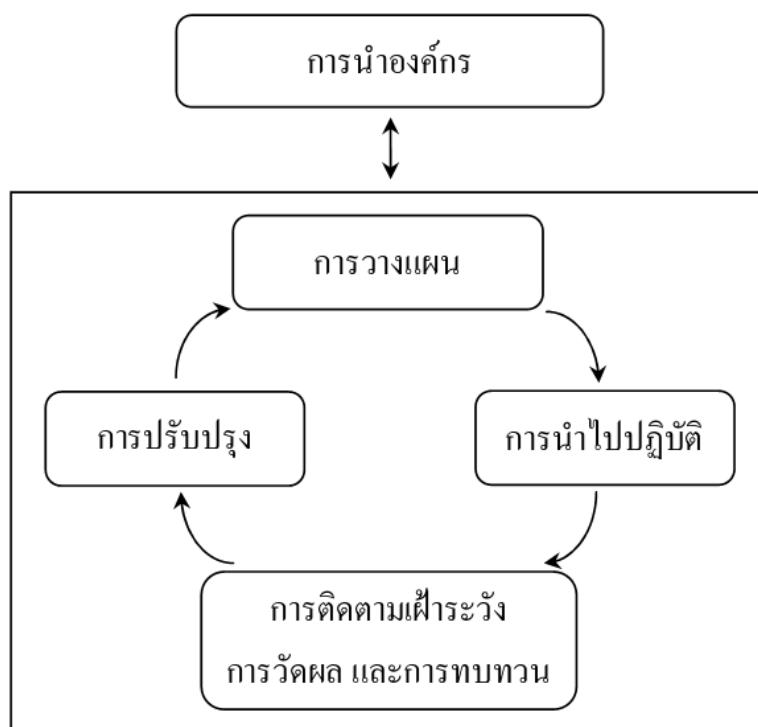
๔.๖ คุณธรรม

องค์กรควรเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของบุคลากรในองค์กร และผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความตระหนักในคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิตและการประกอบธุรกิจด้วยความอดทน ความเพียร สติ ปัญญา ความมีน้ำใจ และการแบ่งปัน

๕. แนวทางการบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมทั่วทั้งองค์กร

๕.๑ ทั่วไป

การนำมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารระดับสูง ควรมีบทบาทในการนำองค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางอย่างต่อเนื่องในการวางแผน การนำไปปฏิบัติ การติดตามเฝ้าระวัง การวัดผลและการทบทวน และการปรับปรุง ดังแสดงในรูปที่ ๓

รูปที่ ๓ การบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมทั่วทั้งองค์กร

(ข้อ 5.1)

๕.๒ การนำองค์กร

เพื่อแสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความมุ่งมั่นในการนำมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารระดับสูงควรประพฤติตนเป็นแบบอย่าง และ

- (๑) กำหนดทิศทางขององค์กรโดยการบูรณาการแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย กลยุทธ์ วัฒนธรรม โครงสร้าง หรือการดำเนินการต่างๆ และสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรมีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (๒) ทำให้มั่นใจว่าบุคลากรในองค์กรมีความสามัคคี และมีส่วนร่วมในการนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรมไปปฏิบัติ

- (๓) จัดสรรบุคลากร เทคโนโลยี วิธีการ งบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานอย่างพอเพียง และทำให้มั่นใจว่ามีการใช้ทรัพยากรรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (๔) ทำให้มั่นใจว่าองค์กรมีการปฏิบัติตามกฎหมายและดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสและมีจริยธรรม
- (๕) ให้ความสำคัญต่อการแบ่งปันและการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรม ควบคู่กับการดำเนินธุรกิจ
- (๖) มีการทบทวนผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ และนำผลของการทบทวนไปใช้ในการปรับปรุงและการวางแผนต่อไป

๕.๓ การวางแผน

องค์กรควรมีการวางแผนเพื่อการนำไปปฏิบัติ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีการติดตามเฝ้าระวัง การวัดผลและการทบทวน และการปรับปรุง ตามความเหมาะสม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับขีดความสามารถในการบริหารจัดการ

องค์กรควร

- (๑) ประเมินขีดความสามารถทั้งปัจจุบันและอนาคตขององค์กร ซึ่งรวมถึงความพร้อมด้านบุคลากร กระบวนการ เทคโนโลยี งบประมาณ โดยพิจารณาข้อมูลประวัติศาสตร์และความเป็นมาขององค์กร และท้องถิ่นที่ดำเนินธุรกิจ รวมถึง ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม ในการดำเนินธุรกิจขององค์กร
- (๒) กำหนดกลยุทธ์ที่สนับสนุนหลักการของมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม และนโยบายด้านเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กร โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ซึ่งรวมถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัจจัยแห่งความล้มเหลว สภาพของอุตสาหกรรมทั้งในอดีต ปัจจุบันและความไม่แน่นอนในอนาคต การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมืองและกฎระเบียบ ทั้งในและต่างประเทศ
- (๓) วางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่สามารถวัดผลได้ในทุกระดับขององค์กร รวมถึงระดับบุคคล
- (๔) บริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง
- (๕) สื่อสารกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ นโยบาย และความเสี่ยง ให้บุคลากรในองค์กรมีความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๔ การนำไปปฏิบัติ

องค์กรควรควบคุมการดำเนินการด้านต่างๆ ได้แก่ บุคลากร เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และนโยบายด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่กำหนดไว้

องค์กรควรมีการกำหนดช่องทางและวิธีการในการสื่อสาร ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการดำเนินการ ประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ของการนำไปปฏิบัติ ตามความเหมาะสม

๕.๔.๑ บุคลากร

องค์กรควร

- (๑) จัดฝึกอบรมบุคลากรหรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมให้บุคลากรมีความมั่งคั่งมีความอดทน มีความเพียร มีวินัย สามารถพึ่งพาตนเองไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีน้ำใจ มีการแบ่งปัน และมีความซื่อสัตย์สุจริต
- (๓) ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาหาความรู้ ทฤษฎี และแนวคิดใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองและองค์กร ในการปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น และทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความก้าวหน้าในการทำงานและการดำรงชีวิต
- (๔) ส่งเสริมให้เกิดความสมดุลระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรและครอบครัว และการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ รวมถึงการเก็บออมตั้งแต่วัยทำงาน การรักษาสุขภาพ การสร้างครอบครัวที่อบอุ่น การรวมกลุ่มหรือเครือข่ายเพื่อการมีสังคมหลังเกษียณ การสร้างต้นทุนในชีวิตหลังเกษียณ เช่น การมีความรู้ในการดำรงชีวิต การเตรียมตัวให้พออยู่พอกิน เป็นต้น
- (๕) ส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้และเข้าใจถึงประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ รวมถึงดิน น้ำ ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ในการจรรโลงจิตใจ การดำรงชีวิตและการพึ่งพากัน

๕.๔.๒ เศรษฐกิจ

องค์กรควร

- (๑) สร้างหรือดำเนินธุรกิจหลักให้มีความมั่นคงโดยใช้ความรู้ความสามารถหลักขององค์กร
- (๒) พิจารณาผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาวบนพื้นฐานของการแบ่งปัน โดยมุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม
- (๓) ขยายหรือลงทุนธุรกิจให้เหมาะสมกับฐานะขององค์กร โดยพิจารณาความสามารถในการรับภาระหนี้สินและภาระผูกพันอื่น และความเสถียรขององค์กรและคู่ธุรกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- (๔) ใช้และพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เหมาะสม สามารถบริหารจัดการเองได้ สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมขององค์กร และตามสภาพภูมิศาสตร์และลักษณะสังคม
- (๕) ส่งเสริมการใช้ พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาขององค์กร ชุมชน และสังคม
- (๖) ศึกษาวิทยาการและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและทันสมัย รวมทั้งเลือกสรรส่วนที่สำคัญและเป็นประโยชน์ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพแวดล้อมขององค์กร
- (๗) ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศให้บุคลากรทั่วทั้งองค์กรมีความคิดสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การสร้างและพัฒนานวัตกรรม

- (๘) มีการสร้างนวัตกรรมด้านปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ เทคโนโลยี องค์กร หรือการบริหารจัดการ ที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับกลยุทธ์ และก่อให้เกิดความยั่งยืนขององค์กร ชุมชน และสังคม
- (๙) ส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมจากภูมิปัญญาขององค์กร ชุมชนและสังคม โดยอาจพัฒนา ร่วมกับชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ เครือข่ายธุรกิจ องค์กรผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่นๆ

๕.๔.๓ สังคม

องค์กรควร

- (๑) ศึกษาประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนและสังคม ที่องค์กรตั้งอยู่ รวมทั้งรักษา และฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีไว้ให้สืบเนื่องต่อไป
- (๒) ส่งเสริมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองทั้งภายในองค์กร ชุมชน และสังคม
- (๓) มีส่วนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เครือข่ายธุรกิจ องค์กรผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่นๆ ตามความเหมาะสม ในการพัฒนาองค์กร ชุมชนและสังคม รวมทั้งการแบ่งปันความรู้และทรัพยากร เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้แรงงานและปัจจัยการผลิตในชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
- (๕) เผยแพร่ความรู้และส่งเสริมให้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชุมชนและสังคม

๕.๔.๔ สิ่งแวดล้อม

องค์กรควร

- (๑) ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยคำนึงถึงการได้มาของทรัพยากรและการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การใช้และการจัดการของเสีย และคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับคนรุ่นต่อไป
- (๒) รู้และแสดงให้เห็นถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานขององค์กร และแสวงหาความรู้ตลอดจนแนวทางหรือวิธีการใหม่ๆ ในการลดและขจัดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น
- (๓) มุ่งพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และหลีกเลี่ยงการผลิตที่ไม่มีการจัดการหรือการป้องกันมลภาวะ
- (๔) ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ศึกษาพลังงานทดแทน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจขององค์กร
- (๕) กำหนดแนวทางในการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมถึงการจัดหา การกักเก็บ การควบคุม การบำบัด และการระบาย โดยไม่ทำลายแหล่งน้ำธรรมชาติ และคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนและสังคมที่ดำเนินธุรกิจ
- (๖) มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูดิน น้ำ และป่า อันเป็นรากฐานของการดำรงชีวิตของชุมชนและสังคม

๕.๕ การติดตามเฝ้าระวัง การวัดผล และการทบทวน

องค์กรควรกำหนดวิธีการและติดตามเฝ้าระวัง วัตถุประสงค์ และทบทวนผลการดำเนินงาน ตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อแสดงให้เห็นว่า

- (๑) การดำเนินงานขององค์กรสอดคล้องกับกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และนโยบายที่กำหนดไว้
- (๒) การดำเนินงานขององค์กรสอดคล้องกับมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม
- (๓) กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และนโยบายที่กำหนดไว้ ยังมีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก
- (๔) มีการป้องกันและการแก้ไข ในกรณีที่ผลการดำเนินงานมีแนวโน้มว่าจะไม่เป็นไปตามนโยบาย กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม

๕.๖ การปรับปรุง

องค์กรควรปรับปรุง พัฒนา และขยายผลการดำเนินงานตามมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม อย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง ผ่านนโยบาย กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ การติดตามเฝ้าระวัง การวัดผลและการทบทวนผลการดำเนินงาน การป้องกันและการแก้ไข หรือการมีส่วนร่วมของบุคลากร และเครือข่าย

บทส่งท้าย

การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมนำเอามาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.๙๙๙๙ เล่ม ๑-๒๕๕๖ แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม ไปประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง จึงเป็นแนวทางไปสู่การยกระดับศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าทั้งภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ เป็นการดำเนินธุรกิจที่มีคุณธรรม เป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้มีความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน

สำหรับผู้ประกอบการที่สนใจนำเอามาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.๙๙๙๙ เล่ม ๑-๒๕๕๖ แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม มาใช้ในกิจการ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (Management System Certification Institute (Thailand)) เลขที่ ๑๐๒๕ ชั้น ๑๑ อาคารยาคุลท์ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๖๑๗ ๑๗๒๗-๓๖ โทรสาร ๐ ๒๖๑๗ ๑๗๐๓-๔, ๐ ๒๖๑๗ ๑๗๐๗-๙ เว็บไซต์ www.masci.or.th ซึ่งมีหลักสูตรฝึกอบรม เช่น Train the Trainer TIS 9999:2013, Introduction to TIS 9999:2013 (มอก.๙๙๙๙:๒๕๕๖) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๖). ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ ๒ ทศวรรษหน้า”. กรุงเทพฯ : คณะทำงานวิชาการ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.). (๒๕๕๖). มอก.๙๙๙๙ เล่ม ๑-๒๕๕๖ แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สมอ. กระทรวงอุตสาหกรรม,